FANOMBANANA HAINGANA NY FAHASALAMANA SY ZO ARA-PANANAHAN'NY ZATOVO TANY ANTANAMITARANA MADAGASIKARA

JANOARY 2022

ASRHR — FAHASALAMANA FANAOVANA SY FAHASALAMANA NY FANAOVANA

FISY FAMPAHAFANTARANA

Mirakitra ny fintin'ireo hita nandritra ny fanombanana haingana ny fahasalamana sy zo ara-pananahan'ny zatovo natao tany Antanamitarana ity fisy fampahafantarana ity. Fanadihadiana izay natao tamina firenena valo[1] ny Novambra 2019 hatramin'ny Desambra 2020. Mikendry ny hanamafy ireo ainga sy ezaka ataon'ny tanora amin'ny fampiroboroboana ny fahasalamana sy zo ara-pananahana amin'ny alalan'ny fitantanana ifotony mandala ny miralenta sy ireo tanora ity fikarohana ity. Kaominina ivon-toerana mendrika folo no nanaovan'ny Gender Links Madagascar izany.[2] Tany Antanamitarana, toeram-pitsaboana irays no voakasiky ny fanadihadiana; 161 ireo namaly: 54% tovovavy ary 46% tovolahy (jereo ny tabilao etsy ambany). Tokony hovakiana miaraka amin'ny bobikelin'i Madagasikara mikasika ny fanombanana haingana ny fahasalamana sy zo ara-pananahan'ny zatovo sy ny tatitra feno momba ny fandalinana natao tany amin'ireo firenena valo ity fisy fampahafantarana ity. Toy izao ireo zava-dehibe hita, vokatra azo nandritra ny fanadihadiana:

Ny amin'ny fahafahana misitraka

- Maherin'ny roa ampahatelon'ireo tanora nohadihadiana (68%) no nitatitra fa manana tobim-pahasalamana anatin'ny 10 km miala ny tranony.
- Saika ireo tanora rehetra (95%) no namaly fa misokatra ny tobim-pahasalamana aorian'ny ora fianarana.
- Ny ankamaroan'ireo mpamaly (82%) dia nilaza fa misokatra ny tobim-pahasalamana rehefa faran'ny herinandro.
- Saika ireo nohadihadiana rehetra (93%) no nanambara fa ahazoana aina tsara ny toerana fiandrasana sy fizahana marary ao amin'ny tobim-pahasalamana.
- Nanamafy ny 6%-n'ireo tanora fa andovam-bola amin'ny sarany $2 ireo tolotra momba ny fahasalamana ara-pananahana.

Kalitaon'ny fikarakarana

- Saika ireo rehetra namaly dia nanamafy fa voahaja (97%), misy ny tsiambaratelo (95%) ary koa nahazo ireo fampahalalana mifanaraka tamin'ny filàny (90%).
- Nanaiky no fa nifanena tamin'ireo mpanolon-tsaina olon-tsahala ny 89%-n'ireo tanora.
- Amin'ny ankapobeany, 84%-n'ny mpamaly no nilaza fa nanokana fotoana ampy tsara miaraka tamin'ireo tanora ireo mpiasan'ny fahasalamana.
- Telo ampahaefatra (75%)-n'ireo tanora no nanamafy fa nahazo ireo tolotra tsy nila fanatrehana olon-dehibe, raha 73% tamin'izy ireo no nitatitra fa voazaha manokana.

Tolotra momba ny fahasalamana ara-pananahana

- Latsaky ny atsasamanila (49%)-n'ireo tanora dia nangataka ireo tolotra fanabeazana aizana, ka 93% tamin'izy ireo no nahazo izany. Na izany aza anefa, mbola mila ezaka hatrany hahafeno 100% ny famaliana ny fangatahan'ireo tanora satria tena ilaina amin'ny fahasalamana sy zo ara-pananahan'ny zatovo ny fisitrahana fampiasana fanabeazana aizana.
- 22%-n'ireo tovovavy tany Antanamitarana no nangataka fitiliana fitondrana vohoka, ka 88% no nahazo izany. Folo isan-jaton'ireo tovovavy no bevohoka nandritra ny fotoana nanaovana ny fanombanana: antontan'isa somary ambony izay mety ho vokatry ny fisalasalan'ireo tanora hampiasa fanabeazana aizana noho ireo sakana maro (tafiditra amin'izany ny tsy fahampian'ny fahalalana sy ny fahafahana misitraka feno ireo tolotra).
- 6% tamin'ireo tovovavy fotsiny no nangataka salaka tamin'ireo mpiasan'ny fahasalamana ary 60% no nahazo izany: mila ezaka bebe kokoa ny lafiny famatsiana salaka maimaim-poana eny anivon'ireo tobim-pahasalamana satria izany no isany lalana iray hiantohana ny fahadiovana sy fahasalamana mandritra ny fadimbolana.
- Amin'ireo tovolahy 41% nangataka ho atao famorana (angona rehetra), izay voaporofo fa mampihena be ny fifindran'ny VIH SIDA, 64%-n'ireo nangataka no nahazo fotoana hanatanterahana izany.
- 21% fotsiny ireo tanora nangataka hanao fitiliana VIH. Maherin'ny telo ampahaefatra (76%) tamin'izy ireo no nahazo izany.
- 26%-n'ireo nohadihadiana no nangataka hanao ny fitiliana ireo aretina azo avy amin'ny firaisana ara-nofo, ka 86%-n'ny nangataka izany dia nahazo avokoa.
- 17%-n'ireo tanora namaly no nangataka ireo fanafody hanalefahana ny fivoaran'ny tsimok'aretina VIH, ka 91% no nahazo izany. Amin'ny ankapobeany hita eny amin'ireo hopitaly eny anivon'ny distrika ireo fanafody hahafahan'ny olona miaina miaraka amin'ny VIH SIDA eto Madagasikara.
- Ampahany tena ambany (27% fotsiny) tamin'ireo tanora no nanamafy fa manontany mikasika ny fahasalamana ara-tsaina ireo mpiasan'ny fahasalamana. Isany mitaky ezaka lehibe satria tena mampifaningotra tanteraka ny fahasalamana sy zo ara-pananahan'ny zatovo sy ny fahasalamana ara-tsaina.

---

[1] Botswana, Eswatini, Lesotho, Madagascar, Maorisy, Afrika Atsimo, Zambia ary Zimbabwe.
[2] Andoharanomaitso, Anjozorobe, Antanamitarana, Bongatsara, Fort-Dauphin, Foulpointe, Mahajanga, Manjakandriana, Moramanga ary Toamasina.

RAHA MILA FANAZAVANA FANAMPINY Tsidiho ny:
https://genderlinks.org.za/what-we-do/governance/local-action-for-voice-and-choice/

Tsipirian'ny fifandraisana: *Gender Links Madagasikara*
Adiresy: *Immeuble le Premium, ex village des jeux Ankorondrano, Antananarivo*
Tel: *+261328732519*

AMPLIFYCHANGE
Hivos people unlimited
GENDER LINKS HO FAMPANJAKANA NY FITOVIANA SY NY FAHAMARINANA

TAREHIMARIKA FOTOTRA AZO TAMIN'NY FANOMBANANA HAINGANA NY FAHASALAMANA SY ZO ARA-PANANAHAN'NY ZATOVO TANY ANTANAMITARANA MADAGASIKARA

Tondro	Antanamitarana	CSB II Antanamitarana
Totaly	161	161
%Vehivavy	54%	54%
%Lehilahy	46%	46%
Mahakasika ny tobim-pahasalamana		
Anatin'ny 10km miala ny tranonao ve ny tobim-pahasalamana? %	68%	68%
Misokatra ve ny tobim-pahasalamana aorian'ny ora firavan'ny mpianatra? %	95%	95%
Misokatra ve ny tobim-pahasalamana mandritry ny faran'ny herinandro? %	82%	82%
Ahazoana aina tsara ve ny toerana fiandrasana sy fizahana marary ao amin'ilay tobim-pahasalamana? %	93%	93%
Andoavana sarany ve ny tolotra misy ao amin'ny tobim-pahasalamana? %	6%	6%
Sandany amin'ny ankapobeany (Dolara)	$2	$2
Kalitaon'ny fikarakarana		
Ahitana mpanolon-tsaina olon-tsahala ve (nanampy)? %	89%	89%
Tanora voahaja nandritry ny fizahana %	97%	97%
Tanora tsy niaraka tamin'ny Ray aman-dReniny %	75%	75%
Tanora nilaza ny fanajana ny lafiny manokana %	73%	73%
Tanora nanamafy ny fiantohana ny fanajana ny tsiambaratelo %	95%	95%
Ampy tsara ny fotoana natokan'ny mpiasan'ny fahasalamana ho an'ny tanora %	84%	84%
Fahazoan'ny tanora fampahalalana mifanaraka amin'ny filany %	90%	90%
Tolotra momba ny fahasalamana ara-pananahana (%)		
Fahasalaman'ny Reny		
%Tanora nangataka ny hanao fanabeazana aizana	49%	49%
%Ireo tanora nitaky ka nahazo ireo tolotra amina fanabeazana aizana	93%	93%
% Tovovavy nangataka ny hanao ny fitiliana fitondrana vohoka	22%	22%
%Tovovavy nangataka ny hanao ny fitiliana fitondrana vohoka ka afaka nanao izany	88%	88%
%Tovovavy bevohoka	10%	10%
Fahasalamana mandritra ny fadimbolana		
%Tovovavy nangataka irony salaka fanao amin'ny fotoanan'ny fadimbolana	6%	6%
%ireo nangataka salaka ka nahazo	60%	60%
VIH SIDA sy ireo aretina azo avy amin'ny firaisana ara-nofo		
%Tovolahy nangataka ny ho atao didim-poitra	41%	41%
%Tovolahy nangataka ka nahazo fotoana hanaovana didim-poitra	64%	64%
%Ireo nangataka fitiliana ny otrik'aretina VIH	21%	21%
%Ireo nangataka fitiliana ny otrik'aretina VIH ka nahazo	76%	76%
%Ireo nangataka hanao fitiliana ireo areti-mifindra azo avy amin'ny firaisana ara-nofo	26%	26%
%Ireo nangataka hanao fitiliana ireo areti-mifindra azo avy amin'ny firaisana ka nahazo	89%	89%
%Nangataka ireo fanafody hanalefahana ny fivoaran'ny tsimok'aretina VIH (ho an'ireo efa tratra)	17%	17%
%Nangataka ireo fanafody hanalefahana ny fivoaran'ny tsimok'aretina VIH ka nahazo izany	91%	91%
%-n'ireo nilaza fa manontany momba ny fahasalamana ara-tsaina ireo mpiasan'ny fahasalamana	27%	27%